

AJANKOHTAISTA

Euroopan unionin syventyminen ja laajentuminen on lisännyt kiinnostusta palkkoihin ja niiden eroihin eri maissa. Tietoa on kuitenkin ollut niukasti saatavissa. OECD:n Employment Outlook sisältää karkeita palkkatietoja mm. koulutusasteen, iän ja sukupuolen mukaan. Eurostatin ECHP (European Community Household Panel – www.stat.fi/tk/kk/datashop/echp.html) tarjoaa parasta vertailukelpoista tilastoaineistoa.

ECHP:n palkka-aineistoa on käytetty mm. Jutta Moisalan ja Roope Uusitalon viime keväänä ilmestyneessä tutkimuksessa ”Palkka- ja tuloerot EU-maissa” (Palkansaajien tutkimuslaitoksen Tutkimuksia no. 90). Sille jatkoa on Jutta Moisalan Työpäpaperi (no. 202) ”Earnings in Europe: A Comparative Study on Wage and Income Disparities in the European Union”. Ks. www.labour.fi/tutkimusjulk/tutkimusjulk.htm. Aiheesta tulee lisää tietoa myöhemmin syksyllä ilmestyvissä Valtioneuvoston kanslian vetämän globalisaatiohankkeen taustaselvityksissä.

Rita Asplund koordinoi kahta eurooppalaista tutkimusprojektia, joista PuRE (www.etla.fi/PURE) käsittelee koulutuksesta yksilölle koituvia hyötyjä ja EDWIN (www.etla.fi/edwin) koulutuksen ja palkkaerojen välisiä yhteyksiä. Hollantilaisen Wiemer Salverdan koordinoimassa LoWER-projektissa (www.uva-aias.net/lower.asp) tarkastellaan erityisesti matalapalkka-aloja. Näistä projekteista on valmistunut ja tulossa useita tutkimuksia palkkaerojen syistä.

Palkansaajia kiinnostaa varmasti oman palkkansa vertaaminen muissa EU-maissa vastaavissa tehtävissä toimivien työntekijöiden palkkoihin. Tähän tarjoaa mahdollisuuden hollantilaislähtöinen Wageindicator-ilmaispalvelu (www.wageindicator.org), joka on nyt laajentunut yhdeksään EU-maahan, myös Suomeen (www.palkkalaskuri.org).

Heikki Taimio

Rakenne- muutoksen valinta- tilanne

Saha, vaneritehdas, juustola, pukutehdas – joukkoirtisanomisia. Eihän tuossa mitään ihmeellistä ole, ainahan sanotaan, että teollisuuden pitää pyrkiä korkeampaan teknologiaan ja jalostusasteeseen. Kun globalisaatioon on menty mukaan, niin omistajan etu sanelee sijoituspaikan valinnan. Uusia työpaikkoja syntyy muualle – mutta minne?

Vuonna 2003 Suomessa oli keskimäärin 67,3 %:n työllisyysasteella 2 365 000 työllistä, joista noin 68 % työskenteli palvelualoilla ja muut maa- ja metsätaloudessa, teollisuudessa ja rakentamisessa. Palvelualojen osuus oli 3–7 prosenttiyksikköä matalampi kuin muissa pohjoismaissa, joissa julkinen sektori työllistää selvästi enemmän. Sama pätee suhteessa anglosaksisiin maihin (Australia, Kanada, Iso-Britannia ja Yhdysvallat), joissa yksityinen palvelusektori on laajempi. Kaikissa noissa maissa on Suomea selvästi korkeampi työllisyysaste.

Japania ja Itävaltaa lukuun ottamatta kaikissa Suomea korkeamman työllisyysasteen maissa palvelualojen osuus

työllisistä on suurempi kuin meillä. Rakennemuutos on siis omiaan kasvattamaan palvelualoja. Palvelualojen työllisyysosuuden nostaminen lähelle pohjoismaista ja angloamerikkalaista tasoa merkitsisi jopa 300 000 uutta työpaikkaa palvelualueille. Silloin 75 %:n työllisyysaste tulisi ulottuville.

Tuollainen kehitys näyttää luonnolliselta mutta erittäin haasteelliselta. Vain pieni osa työpaikkojen lisäyksestä ehkä saavutettaisiin Holm-Vihriälä-mallin tapaisella panostuksella matalapalkkaisen työn tukemiseen, jos se toteutuisi alkuperäisessä laajuudessaan (700 miljoonaa euroa).

Julkisen sektorin työllisyyden tuntuva lisääminen edellyttäisi väistämättä verojen korottamista lähemmäs pohjoismaista tasoa. Ne kuitenkin nakertaisivat yksityisten palvelujen työllisyyttä. Toisaalta veronalennukset voisivat lisätä yksityisiä palveluja angloamerikkalaiseen tapaan, mutta ne pakottaisivat tasapainottamaan valtiontaloutta julkisten palvelujen leikkauksilla. Kuinka syvä on suo siellä, entä vetelä täällä?